Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg, în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fia-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 217. Braşov, Sâmbătă, 30 Septemvre (12 Octomvre) 1895.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Octomvre 1895 st. v.

se deschide nou abonament la care invităm pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . 12 fl.
pe şése lunĭ . . . . 6 fl.
pe treĭ lunĭ . . . . 3 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe un an . . . . . 40 francĭ
pe şése lunĭ . . . . . 20 „
pe treĭ lunĭ . . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . 2 fl.
pe şése lunĭ . . . . 1 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe un an . . . . 8 francĭ
pe şése lunĭ . . . . . 4 „

Abonarea se póte face mai uşor prin **mandate postale.**

Administraţiunea „**Gazetei Transilvaniei**“.

Sórtea grăniţerilor.

Braşov, 29 Septemvre v.

Erĭ vorbeam la locul acesta de enunciaţiunile, ce se fac din sînul partidei dela guvern pentru o „definitivă resolvare a cestiunei naţionalităţilor“, şi ne puneam întrebarea, că óre cum îşĭ închipuesce d-l Banffy şi soţĭ acésta resolvare.

Astădĭ o scire fórte gravă ne sosesce din Budapesta şi face deodată lumină asupra modului şi chipului, cum crede Banffy a mulţămi pe Românĭ. Ea ne mai dovedesce, că am avut dreptate, când am susţinut, că actualul ministru-preşedinte a adoptat cu totul tactica şi sistema măestrului şi sfătuitorului sĕu, Tisza Kalman.

Ce a încercat în diferite rândurĭ Tisza Kalman pentru a lua din mâna Românilor scólele susţinute din fondurile foştilor grăniţerĭ ai regimentului I român şi a le da în mâna autorităţilor politice comunale, vrea sĕ ducă acum în împlinire baronul Banffy.

Ni-se comunică adecă din Pesta, că ministrul-preşedinte Banffy revenind asupra acestei afacerĭ, a dobândit o decisiune prea înaltă, prin care se dispune, ca scólele poporale din comitatele Hunedórei, Sibiiului şi Făgăraşului, ce sunt susţinute din fondul scolar al fostului regiment I de graniţă, sĕ nu mai fiă considerate ca scóle private ale acestui fond, ci ca scóle comunale, punêndu-se sub inspecţiunea autorităţilor scolare comunale.

Ce însemnă acésta scim cu toţiĭ. Şcólele ridicate şi susţinute din banii Românilor grăniţerĭ, fiind declarate ca şcóle comunale, urmarea va fi, că se vor face părtaşĭ la beneficiile fondului grăniţeresc toţĭ streinii şi veneticii, ce trăesc printre poporaţiunea română grăniţerescă din numitele comitate, şi că se va pretinde pe temeiul acesta, ca instrucţiunea în şcólă sĕ fiă cât mai maghiară.

Pe la 1876 guvernul tiszaist a încercat a face acésta printr'un ucaz al sĕu, dér Românii grăniţerĭ, sub înţelépta şi energica conducere a d-lui colonel baron David Urs, au protestat atuncĭ sĕrbătoresce contra acestui atentat, provocându-se la statutele „fondului şcolastic grănităresc“, aprobate şi sancţionate de Majestatea Sa la 10 Martie 1871 şi puse în vigóre de guvernul unguresc la 16 Martie al aceluia-şĭ au.

In urma acestui protest guvernul a tăcut trei-spre-dece anĭ şi Românii grăniţerĭ şi-au esercitat mai departe drepturile lor nelimitat asupra şcólelor din vorbă. Abia la 3 Martie 1889, pe când córnele şovinismului nutrit de d-l Tisza crescuseră deja în mod înspăimêntător, guvernul se trezi a rĕspunde la protestul amintit, printr'un alt ucaz, prin care declară din nou şcólele înfiinţate şi susţinute din fondul şcolar al grăniţerilor de şcóle comunale.

Urmarea a fost un nou protest al comuniunei grăniţerescĭ, dat în adunarea generală dela 11 Iunie 1889 a representanţilor grăniţerescĭ.

Intr'aceea în unele comune din comitatul Făgăraşului autorităţile administrative au făcut încercarea a-se ingera în afacerile scolare grăniţerescĭ, pe basa ordinului guvernial. Dér grăniţerii noştri au resistat, şi în adunarea lor generală dela 20 Februarie 1893 au enunciat din nou sĕrbătoresce, că numai prin forţă vor puté fi scoşĭ dela administrarea esclusivă a scólelor lor, înfiinţate, pe basa statutului sancţionat, din fondul de montur grăniţăresc, pe care ei de bună voiă l'au destinat scopurilor de cultură naţională.

Acum Banffy nu mai vine cu un ucaz al d lui Wlassics, ci iese la ivélă chiar cu o decisiune prea înaltă pentru a-şĭ ajunge scopul.

Nu putem sci cum şi în urma căror informaţiunĭ ministrul-preşedinte a putut dobêndi acéstă decisiune prea înaltă, contrară statutelor în vigóre ale amintitului fond. Una însĕ scim şi vedem, că practica făcută de fostul paşă dela Bistriţa în ale fondurilor grăniţereşti 'i va fi venit şi de astă-dată mult într'ajutor.

Orĭ-cum ar fi însĕ, casul e fórte grav, pentru-că tae afund în interesele de cultură ale unei părţĭ însĕmnate a poporului român. De aceea sperăm, că Românii descendenţĭ ai vitejilor grăniţerĭ din regimentul I nu se vor mulţămi cu-o astfel de soluţiune a causei lor drepte, ci vor remonstra şi vor face toţĭ paşii posibilĭ, ca drepturile lor câştigate *ab antiquo* sĕ rĕmână intacte.

Un comunicat fórte surprindĕtor găsim în foile de astădĭ din Budapesta, atât în cele guvernamentale, cât şi în cele oposiţionale. Comunicatul pare a avé un caracter oficios şi de aceea pretinde cu atât mai mult o urgentă lămurire. Étă-'l, după „Pester Lloyd“:

„Tribuna“ şi soţii ei anunţă, că **Românii graţiaţi**, mai ales d-nii *Lucaciu*, *Raţiu* şi *Coroianu*, îşĭ vor continua şi după graţiare activitatea lor agitatorică pe basa de până acum şi cu mijlócele de până acum, şi se nisuesc a reduce visita lui Lucaciu şi a lui Coroianu la ministrul-preşedinte Bânffy la un incident personal, care n'ar avé nicĭ o însĕmnătate politică. După tótă probabilitatea însĕ pasul acesta al ambilor conducĕtorĭ ai Românilor are o mai mare însĕmnătate, decât un simplu act de curtoasiă. Décă Lucaciu şi Coroianu cu visita lor la ministrul-preşedinte şi-ar fi privit acţiunea ca finită, *atuncĭ n'ar fi rĕmas timp mai îndelungat în Budapesta*, unde ei — după cum o scim din isvorul cel mai autentic — *de repeţite-orĭ au venit în atingere cu conducĕtorul secţiunei naţionalităţilor consiliarul de secţiă Jeszenszky*. Atât Lucaciu, cât şi Coroianu au visitat pe consilierul de secţiă, şi au conversat cu el timp mai îndelungat. Avem destul motiv de-a susţiné, că aceste conversărĭ s'au referit la atitudinea viitóre a numitelor persóne, care pe viitor cu greu va fi atât de intrasingentă, ca şi cum a fost până acum. N'ar fi un lucru nedibaciu, déca ministrul preşedinte i-ar fi succes de-a îmblândi puţin pe amêndoi agitatorii, şi de-ai îndupleca sĕ ia o atitudine mai conciliantă“.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Codul penal rusesc.

(Din Rusia celor doi Alexandri din urmă.)
(Urmare).

„§. 320. Cine face parte dintr'o asociaţiune, care voesce sĕ ascundă esistenţa, firea, scopurile, adunările şi obiectele de desbatere ale ei; care rĕspândesce pe ascuns cine scie ce tendiţe, sĕ fiă pedepsit cu temniţă în fortăréţă de 4—8 lunĭ...“

Se 'nţelege, tóte persónele, carĭ se adună spre vr'un scop óre-care regulat într'o casă privată, sunt supuse acestui paragraf. Déca au atras odată adunările lor atenţiunea poliţiei secrete, atuncĭ sunt supraveghiaţĭ, ceea-ce e tot-déuna împreunat cu neplăcerĭ. Eu cunosc o societate de domnĭ în Petersburg, carĭ se adunau la ocasiunĭ anumite, pentru de-a desbate cestiunĭ publice, şi carĭ nu sunt de loc revoluţionarĭ, orĭ altfel de conjuraţĭ. Pentru de-a nu da nicĭ servitorilor, nicĭ poliţiei ansă la suspiţionărĭ, aceste sérĭ treceau ca dedicate jocului de cărţĭ. Un club de cartoforĭ 'i-se pare guvernului ca ceva nevinovat, nepericulos; o societate de privaţĭ însĕ, care se ocupă cu afacerĭ publice, este o ameninţare periculósă a societăţii, a drepturilor şi prerogativelor corónei.

După reformele lui Alexandru II, trebue sĕ se recunóscă şi sĕ se sufere anumite întrunrĭ, ca d. e. ale nobililor, ale consiliului orăşenesc şi provincial. Se aplică însĕ cea mai mare precauţiune pentru de-a împedeca desbaterea afacerilor, carĭ privesc guvernul, şi de-a împedeca, ca în protocólele adunărilor sĕ se cuprinda ceva, ce ar puté controla „rênduéla publică“. In § 1038 se dice: „Cel-ce lasă sĕ se tipăréscă şi sĕ se publice fără învoirea guvernului local protocolul unei adunărĭ de nobilĭ, orăşenescĭ orĭ provincialĭ, sĕ se pedepséscă cu o amendă de 300 de ruble orĭ cu trei sĕptĕmânĭ temniţă, orĭ cu amêndouĕ.

Déca considerăm acum, că funcţionarul rus voesce sĕ reguleze totul după un calapod, şi că se viră cu disposiţiile şi mĕsurile lui de multe-orĭ în viéţa privată, esercitându-şĭ tutoratul peste tótă viéţa singuraticului, atuncĭ ne putem uşor închipui, ce vor simţi ómenii, ale căror afacerĭ sunt astfel „regulate“ şi cărora li e cu desĕvêrşire interdis a da espresiune liberă părerii lor. Şi jertfa unei tiranii stupide nicĭ că póte îndrăsni sĕ contradică: trebue sĕ tacă şi sĕ sufere.

Mulţĭ m'au întrebat în America: „Pentru-ce nu părăsesc Ruşii inteligenţĭ şi doritorĭ de libertate o astfel de ţéră?“ La asta s'ar puté rĕspunde în mai multe felurĭ, mai clar rĕspunde codicele în §§ 325—328:

„§. 325. Cel ce-'şĭ părăsesce patria şi întră fără permisiunea guvernului propriu în serviciul unui stat străin, acela sĕ pérdă în urma vătĕmării credinţei de supus şi a jurămêntului către Ţéră tóte depturile civile şi sĕ fiă pentru tot-dénnă esilat din ţéră. Déca se reîntórce în patriă, sĕ fiă pentru întrégă viéţa esilat la Siberia.“

„§. 326. Cine-'şĭ părăsesce patria şi nu se reîntórce nicĭ la provocarea guvernului, sĕ pérdă pentru acéstă neascultare tóte drepturile civile şi sĕ fiă esilat pentru tot-déuna din ţéră... şi averea lui sĕ fiă pusă sub curatela statului.“

§. 327. Care stă fără învoirea guvernului... în străinĕtate... sĕ fiă privit de perdut şi averea lui sĕ se pună sub curatela statului.“

„§. 328. Cine seduce pe un supus al ţĕrii la emigrare într'un stat strein, sĕ fiă judecat la muncă silnică de 12—18 lunĭ séu sĕ fiă esilat pe viéţă la Siberia.“

Pe basa §. 326 a fost provocat poetul Turgenieff sĕ vină în a. 1863 din Paris la Petersburg, ca sĕ se rectifice înaintea senatului pentru vr'o espresiune de-ale lui. Dintr'o epistolă, ce a trimis'o amicului sĕu Aunenkoff, se vede, cât de greu îi cădea sĕ asculte, şi în ce formă dejositóre a fost chiămat. Dér a ascultat.

Guvernul nu permite supuşilor sĕi sĕ mérgă fără permisia lui în străinĕtate, orĭ sĕ locuéscă acolo. Déca caută decĭ un Rus scăpare într'o ţéră streină, trebue sĕ se considere ca esilat, despoiat de averea lui şi déca s'ar mai reîntórce când-va sĕ se aştepte la esil în Siberia. Puţinĭ ómenĭ sunt gata de-a se despărţi pentru tot-déuna de némurĭ şi cunoscuţĭ, de tot ce le e scump. Ce póte déră face, déca simte prea tare jugul? Sĕ se supună, orĭ sĕ lupte! Şi déca nu voesc sĕ se supună şi codicele penal îi opresc d'a face tiraniei o oposiţiă pacinică, nu le rĕmâne alt-ceva, făr' sĕ se folosésca de putere, sĕ lupte singuraticĭ, orĭ în grupe micĭ, ca păn' acum, sĕ lupte — până ajung pe calea Siberiei, orĭ în furcĭ.

*

După-ce am vĕdut, carĭ sunt disposiţiile codicelui penal rusesc, vom da în cele următóre, tot după Kennan, un esemplu, care ilustréză într'un mod sfăşietor urmările acestei legislaţiunĭ, care abia va mai avé părechie în statele despotice ale Asiei, dér nu ale Europei.

(Va urma.)

CRONICA POLITICĂ.

29 Septemvre.

Din Roma se anunţă, că **Papa** a îndreptat o scrisóre cătră cardinalul *Rampolla*, în cestiunea *manifestărilor dela 20 Septemvre.* In scrisóre ḑice Papa, că el a sperat, cum că Italienii vor lua în considerare etatea sa adêncă, dér din contră, a fost silit a fi martorul apoteosei revoluţiunei italiane şi a *jăfuirei sântului scaun.* Conflictul, în loc sĕ se delăture, devine tot mai acut. Vréu sĕ facă Roma érăşĭ păgână şi sĕ nimicéscă Italia moralicesce. In fine Papa amintind isvorul şi bine-facerile suveranităţii papale, provócă pe Italienii, carĭ încă nu aparţin sectelor periculóse, sĕ persiste în lupta contra duşmanilor neruşinaţĭ ai numelui creştin.

*

Ḑiarul *„Zastava“* din Neoplanta anunţă că **sinodul episcopal sêrbesc** din Carloveţ şĭ-a încheiat Sâmbăta trecută şedinţele, fără de-a fi ajuns la vr'un resultat, şi fără de-a fi luat vre-o hotărîre. Episcop în Buda nu s'a ales. Sinodul episcopal va cere dela corónă şi dela guvern convocarea congresului bisericesc sêrbesc, în care apoi în locul diecesei aparţinĕtóre la Buda, probabil se va hotărì crearea unei alte diecese cu reşedinţa în Zagrabia (Agram). „Zastava“ pledéză pentru susţinerea diecesei Buda, căcĭ numai aşa s'ar puté susţiné sêrbismul în părţile nordice ale Ungariei. Ḑiarul *„Branik“* asemenea se ocupă cu amintitul sinod şi ḑice, că epscopii sêrbescĭ declarară patriarchului, că nu vor sĕ alégă episcop, din motivul, că este de lipsă o nouă arondare a eparchielor.

*

Asupra **evenimentelor din Constantinopole** „Agenţia Română“ anunţă, că prin ordinul dat corăbiilor de a staţiona în faţa Galaţei, ambasadorii au voit sĕ manifesteze judecata lor unanimă în privinţa ultimelor evenimente şi a situaţiunei actuale, şi în acelaşĭ timp sĕ asigure naţionalilor lor respectivĭ viéţa şi interesele lor. Corăbiile se vor întórce în curênd la Buiukdere şi la Terapia, căcĭ escese noi nu s'au mai produs şi esistă speranţa, că Pórta, în urma demersurilor ambasadorilor, va lua repede tóte mĕsurile necesare pentru a pacifica cu desĕvêrşire situaţia. — Telegrame sosite din Constantinopole aduc însĕ nouĕ scirĭ alarmatóre. Se ḑice, că în *Trapezunt sĕ fi masacrat Turcii mai multe sute de Armenĭ.* Până acum încă nu este constatat numĕrul morţilor. Consulii streinĭ pretind scut pentru conaţionalii lor. *„Daily Chronicle“* anunţă din Constantinpol, că acolo şi acum domnesce mare terore. Cavasul (servitorul) patriarchului armenesc a fost omorît de popor. In Pera a fost omorît un Armén tînĕr de cătră servitóre turcescĭ. Decĭ nu se póte prevedé finitul acestor turburărĭ şi stărĭ abnormale.

România agricolă.

IV. Causele stărei desolate de astăḑĭ.

România, în ce privesce agricultura ei, este mare numai în întinderile moşielor sale şi a sistemei rapace, cu care arêndaşii storc an de an pămêntul fără gunoiu şi fără repaos — şi el tot mai produce încă, ceea ce dovedesce o fostă bogăţiă enormă a solului. Incolo cultura şi bună-starea este numai aparentă.

Una din greşelele principale ale organisaţiunei nóstre economice actuale, care a causat ruina economică a proprietarilor şi sătenilor, a fost, că la emanciparea clăcaşilor din 1864 s'a neglijat cu totul organisarea şi dotarea comunei politice, cu pămêntul comunal, — păşune şi pădure comunală — care sĕ pună comuna politică la adăpost, şi independentă de proprietate sĕ se asigure generaţiunile viitóre cu pămênt pentru sute de anĭ din pămêntul comunal, şi sĕ le asigure la toţĭ păşunea necesară vitelor, şi lemnul de construcţii şi încălḑit. In schimbul acestor pămênturĭ, pe carĭ proprietarul le-ar fi cedat atuncĭ comunei, cum au făcut proprietarii în tóte ţĕrile, el ar fi obţinut dela stat séu dela comună o sumă echivalentă în banĭ, cu care toţĭ proprietarii şĭ-ar fi putut face clădirile şi ecaretele necesare, séu sĕ completeze şi repare pe cele deja esistente, ca sĕ întroducă munca în banĭ, şi sĕ mérgă toţĭ în frunte, pe calea culturei şi a progresului.

In schimb însĕ M. Kogălniceanu, a căutat sĕ împace capra cu varza, şi n'a folosit nicĭ la unii nicĭ la alţii — nicĭ proprietarilor marĭ, şi nicĭ ţĕranilor, şi nicĭ cultura ţĕrii n'a servit'o.

In loc de-a face ţĕranilor parte la păşunile şi pădurile comunale, în limitea servituţilor ce le-au avut şi înainte, le-a dat păşune pentru boii de muncă, ce-i aveau atuncĭ, şi încă câte o văcuţă, ér din pădurĭ absolut nimic, şi le-a declarat de proprietaricescĭ, ca şi când ele nicĭ-odată n'ar fi fost gravate de servituţĭ, în favorul ţĕranilor.

Şi totuşĭ la voi în Transilvania şi în Bucovina, păşunea şi pădurea comunală, s'a dovedit a fi pârghia cea mai însemnată, de progres şi bună-stare a Românului, nu numai pentru individ ci şi pentru comună. Ce ar fi şi la voi Rĕşinarii, Sĕliştea, Avrigul, Zêrneştii şi alte sute de sate marĭ şi micĭ, fără de pădurile şi păşunile comunale? De sigur, că nicĭ-odată nu s'ar afla în starea prosperării de înflorire, în care se găsesc ele astăḑĭ. — Dovadă sunt Românii din satele săsescĭ, carĭ numai prin vite, pe carĭ au avut totdéuna dreptul *ab antiquo* de a-le ţiné fără plată în păşunea şi pădurea comunală, din carĭ până astăḑĭ nu i-au putut scóte. Dér nu numai Românii, ci şi Saşii, au răzimat şi razimă încă şi astăḑĭ mai mult în ele.

Acésta s'a dovedit bine cu deosebire acum la facerea comasărilor, că tocmai în comunele cele mai frumóse şi mai bogate, $^{3}/_{4}$ din locuitorĭ saşĭ şi românĭ raḑimă şi trăesc mai mult după pămêntul comunal, în indivisiune, decât în proprietatea şi moşia lor particulară. In păşunile comune, ei cu toţii, Saşĭ şi Românĭ, bogaţĭ şi sĕracĭ, putéu sĕ ţină un numĕr nelimitat de vite, vara la păşune, şi şi ţin altul câte 10—20 de vite marĭ, fără de nicĭ o tacsă orĭ plată pentru ele. Păşunea bună şi suficientă a desvoltat vitele, şi în urma lor a progresat şi agricultura.

Aci însĕ, reducênd pe ţĕranul român la ţinerea unei singure văcuţe, pe el care din moşĭ şi strămoşĭ, era mai mult păstor şi pădurar, era al frustra de pârghia lui principală de câştig şi desvoltare.

Apoi nicĭ ţĕranul făcut independent de proprietate, şi nicĭ proprietarul ca sĕ pótă merge înainte fără de ţĕran, ci încurcarea şi paralisarea amêndurora, unul prin altul, Cu ei şi nevoile lor nu le-a ajuns, ci li-s'a pus în cóste un al treilea factor, care sĕ-i repună, şi pe unul şi pe altul: — *arendaşul de moşii.*

Nu scim, décă vr'o inovaţiune séu reformă nouă din câte s'au întrodus în ţĕrile aceste, a fost mai fatală pentru ţĕră, şi a costat'o jertfe mai marĭ, decât formarea făimósei burghesimĭ, bogate şi independente unde pe o seriă de ómenĭ, recrutaţĭ din tóte clasele şi ocupaţiunile omenescĭ, fără multă muncă şi trudă, sĕ-i facĭ din averea publică, in orĭ-ce chip cu averĭ marĭ peste nópte.

Graţiă ei, tot-déuna arendaşul — cel fără capital suficient, fără vite, fără unelte, — deşi fără esperienţă în ale agriculturei, putea produce şi desface mai ieftin productele, din causă că el nu sacrifica şi nicĭ nu risca nimic pentru ele: el n'avea cheltuelĭ cu vite, unelte, clădirĭ şi nicĭ n'avea nevoiă sĕ ţină cont de ceva, ca sĕ nu se deterioreze şi strice.

Cu ţĕranii n'avea témă de-a se învrăşbi, căcĭ termenul de arêndă fiind sciut de 5 anĭ de ḑile după espirarea contractului, el pleca din localitate. In cas de nemulţumire din partea ţĕranilor, ei nu-i putéu face pagubă şi nicĭ ḑile amare, deórece el casă, masă, vite, unelte etc. nu avea, ca sĕ i-le pótă strica, şi nicĭ că şedea întră ei, ci avea acolo numai un logofĕt séu om de încredere al sĕu în permanenţă, şi el venea numai la treerat la recolta porumbului.

Apoi în privinţa mijlócelor, el nu trebuia sĕ fiă tocmai scrupulos, numai banĭ sĕ iésă. Viitorul economic al moşiei, progresul moral şi material al locuitorilor şi comunei, pentru el nu are nicĭ un interes; biserica şi scóla pe el nu-l privesc, îngrijéscă statul séu comuna, lui ce-i pasă?

In aceste împrejurărĭ, este uşor de înţeles, că arendaşul putea sĕ câştige, sĕ facă stare şi în scurtă vreme sĕ se îmbogăţéscă, căcĭ el de sacrificat nu sacrifica mult, decât sĕminţa, ér vite, unelte şi munca privéu pe ţĕranĭ şi pe proprietatea mare. Décă nimeria un an bun şi grâne se făceau, el câştiga 100—200 la sută, din capitalul pus în esploatarea moşiei, ér ţĕranii avéu folosul, că şi-au ţinut vitele pe moşiă şi în acel an au trăit şi ei fără de-a mai face la datorii. Nu se făcéu bucatele, arêndaşul perdea sĕmênţa şi arênda, ér munca o perdeau locuitorii.

Tot-déuna arêndaşul producea mai ieftin, şi în piéţa liberă el concura pe proprietarul mare şi pe ţĕran, pe carĭ aceleaşĭ producte, fatalmente trebuiau sĕ-i coste mai mult, fiind-că ei avéu vite, unele ecarete, carĭ tóte reclamau spese de întreţinere anul întreg.

(Va urma).

Noua ordine.

Foile unguresci se ocupă fórte mult cu cestiunea căsĕtoriei civile, peste tot cu nouele reforme întroduse la 1 Octomvre.

Cetim, că îmbulzéla pe la diferitele oficii e atât de mare, încât personalul aplicat nu este în stare a face destul cerinţelor publicului, din care causă trebue înmulţit personalul şi, lucru firesc, că nou numiţii vor avé sĕ capete salar, la ceea-ce „părinţii“ patriei nu au calculat.

Multe dintre oraşele, carĭ au sprijinit întroducerea reformelor la timpul sĕu, acum s'au cugetat mai bine şi denégă a plăti înse le funcţionarii de lipsă pentru nouĕle reforme. Prin urmare guvernul află uşile închise chiar şi la cei mai aprigĭ sprijinitorĭ ai sĕi de până acum prin oraşe, când e vorba de banĭ.

Décă oraşe ca Seghedinul şi Dobriţinul se raḑimă pe ajutorul din Pesta, ce va ḑice omul despre localităţĭ de acelea, carĭ nu au sprijinit şi nu au dorit nouĕle reforme?

Sume colosale înghite „noua ordine“, sume ce trebuesc scóse dela poporaţiune, şi alt-fel destul de încărcată cu poverĭ.

De acésta însĕ nu-i dóre capul pe „părinţii patriei ungare“, căcĭ, acum în ajunul mileniului, trebue sĕ ésă banĭ şi din pietri!

SCIRILE ḐILEI.

29 Septemvre.

Impuşcat de jandarmĭ ungurĭ. „Ţara“ din Bucurescĭ publică în numĕrul ei de Marţĭ următórele: O scire tristă ne vine din Fălticenĭ: Un locuitor Gheorghe Doroftei, din cătuna Drăgoiasca, comuna Şaru Dornei, a fost impuşcat la 23 ale curentei de către jandarmii ungurĭ la o distanţă de 15 metri departe de frontieră. Nenorocitul a rĕmas mort pe loc. Glonţul i-a străbătut corpul, lovind şi pe o femeiă Maria Nastasia Păduraru, despre care nu se crede, că va scăpa cu viéţă. Étă causa acestei crime: Un domn, Nistor Haja, din comuna Drăgoiasca, avea lângă frontieră nisce lemne de acum 2 anĭ, şi ducêndu-se acum sĕ le ia, a fost prins de jandarmĭ. Atuncĭ Gheorghe Doroftei şi cu Maria Nastasia Păduraru, carĭ erau în serviciul lui Nistor, au sărit în ajutorul sĕu, ca sĕ-l scape din mâna jandarmilor. Jandarmii au făcut atuncĭ us de arme împuşcându-i pe amêndoi, ér Nistor Haja a fost arestat la casarma lor.

—o—

Un învĕţător român osândit. Se scie, că învĕţătorul român din Grădişte, Nicolau Trimbiţoniu, a fost osândit de tribunalul din Deva la un an închisóre de stat, din causă, că ar fi ţinut „vorbirĭ agitatorice“ contra Maghiarilor. Tabla reg. din Cluşiu a redus acéstă pedépsă la 2 lunĭ, şi acum, alaltăerĭ, curia reg. a întărit sentinţa tablei.

—o—

Căsĕtoria unui preot catolic cu o Jidancă. Preotul romano-catolic Tarnay János din Oradea-mare s'a lăpĕdat de reverendă de dragul unei Jidance. El s'a dus la Arad, unde după multe greutăţĭ i-a succes sĕ capete aplicaţiă la căile ferate; s'a dus apoi la preotul reformat spre a-se însinua, că trece la legea reformată, după care va avé sĕ urmeze căsĕtoria sa cu Jidanca. — Semne ale timpului.

—o—

Congregaţiunea comitatului Braşov. Adunarea generală de tómnă a representanţei comitatului Braşov este convocată pe ḑiua de 17 Octomre st. n. la 9 óre a. m. în sala „sfatului“ din Braşov. Comisiunea permanentă îşĭ va ţiné şedinţa sa pregătitóre in 15 l. c. óre a. m. în localul îndatinat. — Intre obiectele puse la ordinea ḑilei sunt câte-va de o deosebită importanţă precum ordonanţa ministrului de interne privitóre la aşa numita restauraţiune comitatensă, ce se va face în anul acesta; disposiţiunĭ privitore la alegerea membrilor municipalĭ; bugetul comitatului pe 1896 etc. etc. Avis membrilor românĭ, ca sĕ nu lipséscă dela acéstă congregaţiă.

—o—

Podul de peste Dunăre şi ḑiarele streine. Printre ḑiarele streine, carĭ au fost invitate la inaugurarea podului de peste Dunăre, două ḑiare francese, „Figaro“ şi „Débats“, au delegat pe corespondentul lor special din România, d-l Jules Brun. Ambele aceste diare au publicat în numĕrul lor dela 2 Octomvre (st. n.) o dare de sémă fórte amĕnunţită a serbărilor din Cernavoda şi Constanţa; articolul din „Figaro“ e fórte vioiu şi pitoresc, adevĕrat model de reportaj, ér articolul din „Débats“, de un cuprins mai grav, plin de cuvinte nemerite, făcênd sĕ reésă înainte de tóte consecinţele economice ale operei, se termină cu o prea frumósă peroraţiă, luată după o legendă populară română. Ca amĕnunt interesant, vom adăoga, ḑice „Ţara“ din Bucurescĭ, că „Le Journal des Débats“ a primit din Bucurescĭ în timpul serbărilor peste 250 linii de depeşă.

—o—

Duel. La Turda s'a petrecut ḑilele acestea un duel între căpitanul dela armata comună *Damaschin* şi locotenentul de honveḑĭ *Beniczky.* Causa duelului a fost o discuţiă iscată între ei asupra temei, că óre care armată s'a purtat mai brav la manevre: honveḑimea, orĭ armata de liniă? Duelul s'a sfîrşit cu o grea rănire a honvedului, care va trebui sĕ stea mai multe sĕptĕmânĭ în pat, fiindu-i tăiat braţul stâng.

—o—

Filoxera. Ministrul ung. de agricultură a mai pus sub carantină din causa ivirei filoxerei comunele *Şilea* şi *Herepea* din comit. Albei de jos. Din ḑi în ḑi filoxera ia mai marĭ dimensiunĭ în Ardeal. In timpul din urmă s'a constatat ivirea ei şi în viile dela *Teiuş.* Viile dela *Vinţul de sus* sunt asemenea puse sub carantină din causa acésta.

—o—

Congregaţiune în Deva. Pe ḑiua de Lunî, 14 Octomvre st. n., la 9 óre a. m., este convocată congregaţiunea comitatului Uniădórei în sala casei comitatense din Deva. In privinţa acésta ni-se scrie din Deva: „Sunt cu totul 64 obiecte de pertractat, între carî multe de interes vital pentru poporaţiunea comitatului, şi adecă între altele: preliminarul bugetar comitatens pe anul viitor, care se încheiă cu un deficit de 1000 florinî; diferite nouĕ aruncurî la dare pentru acoperirea cheltuielilor şi a deficitului; alegerea unui fisolgăbirĕu pentru cercul Devei în postul devenit vacant; unele afacerî comunale de însemnătate, apoi adresa comitatului Csanád, prin care se cere dela dietă străformarea scólelor poporale în şcóle de stat; adresa comitetului esecutiv al procesiunei istorice la serbările mileniului în favórea sprijinirei materiale şi morale a lucrărilor artistice de pictură pentru acésta şi pertractarea altor propunerî eventuale etc. Decî membrii românî sĕ ia parte cu toţii la adunare, ca sĕ vadă ce fac administratorii noştri, căcî numai atuncî se va puté scrie cum s'a scris în *„Revista Orăştiei“* (Nr. 38), că vice-şpanul Hollaki „merită tótă recunoscinţa pentru corecta sa procedere....“ numai atuncî se vor puté da banchete în „onórea lui“, ca la Huniădóra. D-l redactor al „Revistei“, ca membru al congregaţiei, s'ar puté convinge atuncî însuşî, întru cât merită un vice-şpan ca al nostru astfel de laude graţióse, pentru-că la postul de medic în opidul Huniădóra au candidat 7 inşî şi a fost ales, ca prin minune, prin aclamaţiă un medic român. — Aşadéră Lunî sĕ fiă toţî membrii românî ai congregaţiei nóstre la postul lor în Deva!“

—o—

Nou membru în camera magnaţilor. Numele episcopului evangelic Paul Zelenka s'a şters din lista membrilor camerei magnaţilor, şi în locul lui a fost numit episcopul săsesc Frideric Müller.

—o—

Trecere în massă la religiunea romano-catolică. O fóiă din Budapesta anunţă, că din incidentul întrărei în vigóre a legilor bisericescî-politice, în Budapesta au trecut la religiunea rom.-catolică 21 jidanî şi 9 reformaţî.

—o—

Societatea de lectură a studenţilor din cl. VII şi VIII dela gimnasiul român gr. cat. din Blaşiu s'a constituit pe anul şcolastic curent, sub conducerea M. O. D-n prof. Alesiu *Viciu* alegêndu-şî de preşedinte pe Iustin Nestor stud. cl. VIII-a, secretar George Boeriu cl. VIII-a, bibliotecar Emanuil Petean cl. VIII-a, casar Iustin Bora cl. VIII-a, notar Aureliu Oprea cl. VIII-a, casar Panfiliu Barbu cl. VII-a, vice-bibliotecar George Pătăcean.

—o—

Din Paris se depeşéză, că preşedintele republicei, Faure, a dat alaltăerî séra un mare prânḑ în onórea regelui Portugaliei şi a marelui duce Constantin. La dineu luară parte toţî miniştri francesî şi ministrul de esterne rusesc, prinţul Lobanoff. La sosire i-se dădură regelui şi marelui duce onorurile militare.

—o—

Nou cutremur de pămênt în Laibach. Din Laibach se scrie, că acolo în nóptea de Marţî spre Miercurî pe la 12 óre şi 7 minute s'a simţit un nou cutremur de pămênt.

—o—

Mare nenorocire în Basarabia. Depeşe sosite dela graniţa Basarabiei confirmă scirea, că întreg orăşelul Leova din Basarabia a fost prada unui incendiu îngroḑitor. Nu a rĕmas neatinsă de flacărî mai nicî o casă. Pagubele sunt enorme. Incendiul se putea vedea bine de pe malul român al Prutului.

—o—

Vestmêntul Ţarinei, în care ea va apăré la încoronare, se pregătesce în Paris. Va fi cusut cu perle şi aur şi, se ḑice, că va costa 300.000 marce.

—o—

Miseria în Roma. Se scrie din Roma, că direcţiunea institutului de amanetare (zălogire) din acel oraş a dat de scire publicului, prin placate, că nu mai primesce objecte ca amanet, din causa că depositele uriaşe ale institutului sunt pline literalminte, de altă parte cassa este gólă de tot.

Sosirea suveranilor românî în Bucuresci.

Ḑiarele din România anunţă, că ḑiua de Miercurî a manevrelor române a fost una din cele mai frumóse şi mai pline de animaţiă pentru trupele regatului. Atacul asupra furturilor s'a făcut în condiţiunile cele mai escelente de tactică şi de precisiune. Tótă lumea, care a asistat, şi în special M. Sa Regele, óspeţii princiarî şi ataşaţii militarî strĕinî au admirat resistenţa trupelor române, carî după atâtea ḑile de obosélă au dat lupta în cele mai bune condiţiunî.

Indată după finea manevrelor din acea ḑi, la órele 4 d. a. M. M. L. L. *Regele* şi *Regina*, A. S. R. Principesa *Maria* dimpreună cu auguştii óspeţî, Principele şi Principesa de *Saxa-Meiningen*, Principele *Leopold* şi Principele *Wilhelm* au sosit în capitală, venind de pe câmpul de manevre.

Cu trenul regal au mai sosit şi ataşaţii militarî streinî, precum şi mai mulţî ofiţerî superiorî dela Statul-Major.

La gară, suveranii cu familia regală au fost întêmpinaţî de d-nii miniştri, de d-l primar al capitalei, de membrii corpului diplomatic, de o mulţime de funcţionarî înalţî ai statului, precum şi de un public fórte numĕros, care venise sĕ salute pe Majestăţile Lor şi familia regală.

După câte-va minute de şedere în salonul de aşteptare, unde M. M. L. L. s'au întreţinut într'un mod fórte afabil cu persónele oficiale, Suveranii şi familia regală au plecat în landourî deschise la palat.

Séra s'a dat la palatul regal un mare banchet, la care au luat parte peste 200 de persóne. La acest banchet au participat ofiţerii superiorî din garnizónă, d-nii miniştri, membrii corpului diplomatic, precum şi alte persóne oficiale.

Afacerea maturisanţilor din Blaşiu.

Blaşiu, în 9 Octomvre n.

Domnule Redactor!

Vĕ am fost notificat stadiul, în care ajunsese afacerea „devisei“ maturisanţilor din Blaşiu din an. scol. trecut.

In sĕptĕmâna acésta Lunî şi Marţî s'a ţinut maturitatea cu cei 19 inşî admişî la acest esamen din „speciala“ graţiă a ministrului Wlassics. La esamen au fost de faţă directorul suprem Kuntz Elek, comisarul ministerial Putnoky şi întreg corpul profesoral.

După o zolă şi sbuciumare sufletéscă de vre-o 5—6 lunî, în care restimp asupra bieţilor tinerî atêrna sabia lui Damocle, cu ameninţare de-a li-se tăia firul conducĕtor la un viitor mai bun, — putem afirma cu consciinţa liniştită, că rĕspunsurile lor peste tot au fost destul de bune şi corecte.

Resultatul arată, că 3 inşî susţinură esamenul cu eminenţa, 3 sunt relegaţî la esamen corector din câte un studiu în luna Decemvre an. cur., ceialalţî sunt declaraţî de maturî, unii dintre ei ca „bene maturus“.

Celor 14 inşî eliminaţî din partea directorului suprem li-s'a dat sfatul, ca sĕ suplice la ministrul pentru a fi admişî la esamenul maturitar séu la gimnasiul român din Braşov, séu la cel din Năsĕud.

Ast-fel s'a terminat pe jumĕtate afacerea maturisanţilor din Blaşiu.

Tinerilor scăpaţî de gréua situaţiă, ce li-se croise din partea celor ce atâta îşî bat capul cu „fericirea“ acestei ţĕrî, în special cu a Românilor, le dăm sfatul, sĕ păşéscă resoluţî şi cu curagiu neînfrânt pe nouĕle lor carierî, virtuţî, prin carî îşî vor croi viitor sigur şi invingere deplină în luptele, ce le vor întêmpina óre-când-va ca cetăţenî liberî.

Prin caracter şi virtute arăta vei chiar şi duşmanului, că numai ca Român vréi sĕ trăescî în acéstă ţéră.

Éră celor „fericitorî de popórele Ungariei“ le ḑicem: încetaţî cu persecuţiunea; acţiunea nasce reacţiune.

Aşa ne spune istoria.

Iustus.

Rĕsunet clarificător

la corespondenţa din Cenadul ung. publicată în Nr. 187 al „Tribunei“, subscrisă de preşedintele comitetului şi de epitropul parochial.

Arad, Oct. n. 1895.

(Fine.)

Nu vréu sĕ eruez scopul publicaţiunei corespondenţei, dér nu sciţi, că socoţile de desdaunare, emanate din despărţirea ierarchică, sunt mĕrul de certă? Dér pentru ce nu se mai revĕd şi supra-censuréză odată? Toţî epitropii de mai 'nainte doresc acésta! Doresc şi eu sĕ fiu present! Când şi la ce am fost esmis eu? Din contră am fost rechiămat! Tótă esmisiunea mea s'a învêrtit numai pe lângă cercetarea protestelor date contra alegerii de învĕţător, întêmplată în 1891 August 15 (27), dér şi acéstă esmisiune a fost un rĕsunet la un articul din „Telegr. Rom.“ Ei, dér décă nu conduceam eu cu cei doi consoţî cercetarea, ar fi urmat şi ingerinţa tribunalelor criminale în causă, căcî nu sciu de unde se iniţiase cele mai pasionate duşmănii între parochianî! Era vorba de delăturarea parochului Ierosim Luţai. Avea el atuncî apĕrător pe P. Rotariu, ér acum pe Dr. Müllek.

Şi încă una şi termin. Cum puteţî tolera pe epitropul actual întru manipularea averilor bisericescî şi şcolare? Unde e garanţa? E un om cam mărginit, şi averuţa lui — pe lângă alte însuşirî curióse şi defecte, ce le are, — nu e garanţă! E neales de sinod, neîntărit de scaun orî consistor, octroat numai de comitetul parochial! Aşa e regula şi ordinea? Aşa se manipuléză averile în constituţiune? Prin ómenî nealeşî, nejuraţî? L'am destituit pentru defectele lui, pentru inferioritatea lui în ce privesce încrederea poporului, ér cel ales bărbat corĕspunḑĕtor după tóte formele, a devenit de comitetul parochial sechirat, terorisat, până ce în fine a dimisionat. Şi ce a făcut comitetul? A substituit din doi pe actualul epitrop, pe care îl susţine de 8 lunî în mod clandestin, şi orî ce paş întreprins de mine pentru alegerea altuia se paraliséză prin esoperarea de ordinî consistorialî pentru amânărî orî sistărî de alegerî epitropescî.

Actul consist. cu Nr. 2319, basat pe raportul oficiului parochial Nr. 62 a. c., îmî cere opiniunea faţă cu epitropul nedemn. Am aşternut raportul cu data 5 (17) Maiu Nr. 463 a. c., cerênd grabnica destituire şi punerea la cale a alegerei unui bărbat corĕspunḑĕtor (§ 25 din Stat. Org. Epitropul e susţinut). Iregularităţile de manipulărî provócă din ḑi în ḑi ingrijirî seriόse. Cause destul de momentóse pentru o comună situată la marginea diecesei, de a fi scăpată de desastru prin o interesată intervenţiune întru ameliorarea stărilor de lucrurî. Numai prin conlucrărî seriόse, nepartialî şi conscienţióse se pot ajunge acestea!

Cenadul unguresc e o comună fórte tare, situată la capĕtul Murĕşului, are cel mai fertil şi productiv pămênt arĕtor. E invidiată de strĕinî pentru superioritatea poporului în diliginţă şi pentru abundantele róde ale acesteia. Ar fi pĕcat a-se negligia şi lăsa pradă egoismului, orî pasiunilor personalî. Nu preotul, ci alţii sunt causa rĕului! Sunt nerespectătorii regulelor şi gradurilor în administraţiune, de jos în sus!

Aţî cutezat a atinge consistor, protopop şi oficiu parochial. Ceştî din urmă sunt controlaţî de primul, — protopul are şi competinţă şi datorinţă a vĕ controla pe voi: ergo aţî fi lucrat cu mult mai corect, se vĕ fi căutat de trebşórele interne, carî sunt oceanul iregularităţilor şi al lacunelor. Eu cutez a spune „urbi et orbi“, că tot ce aţî scris, firesce la îndemnul *unuia* ascuns în tufiş, e o completă mistificaţiune, cum sunt tóte lucrările vóstre din trecut şi present, şi cum vor fi şi în viitor, până când va fi desconsiderată şi preterată ingerinţa competinţei mele legalî şi juste, pretinsă de imprerurările de acolo.

Până nu-mî voiu afirma activitatea mea, resping orî ce critică, orî din cătrău ar veni! Până nu veţî renunţa la personalităţî şi machinaţiunî, nu vĕ va respecta poporul acela deştept, şi veţî perde şi pe cei puţinî, din moralul motiv: că nisuiţî la ruinarea unui preot de 70 anî, prin solicitarea suspensiunei lui dela oficiu şi beneficiu. Dér de acestea se cer la ḑiare? Vĕ cunósce acum publicul român! Nu cugetaţî, că v'aţî recomandat on. redacţiunî a „Tribunei“. Mie însĕ mi-aţî căşiunat o impresiă fórte, fórte neplăcută, cu dorinţa barbară, de a vĕ da rĕsunet la actul consistorial referitor la suspensiunea preotului. — Am ḑis!

Protopopul
Moise Bocşan.

Scirî telegrafice.

Budapesta, 11 Octomvre. *Conform unei decisiunî preaînalte, scólele poporale susţinute din fondul scolastic al fostului Regiment 1 de graniţă român în comitatele Hunedórei, Sibiiului şi al Făgăraşului* **nu mai sunt de a-se privi ca scóle ale unei reuniunî private, ci ca scóle comunale, şi vor fi puse sub inspecţiunea autorităţilor comunale scolare.**

Budapesta, 11 Octomvre. Comisiunea financiară a camerei începù desbaterea bugetului pentru 1896. La interpelarea lui *Podmaniczky*, ministrul-preşedinte *Banffy* declară, că lipsa şi posibilitatea unui *mareşalat de curte* de sine stătător n'a fost recunoscută de guvernele de mai înainte şi nicî guvernul actual nu o recunósce. Planul, ca mareşalatul intern sĕ aibă representanţă stabilă în Budapesta, se va resolva în curênd.

Budapesta, 11 Octomvre. *„Frankfurter Zeitung“* anunţă, că între principele *Ferdinand* al Bulgariei şi între soţia sa s'au ivit disensiunî seriόse de părerî *cu privire la botezarea prinţului Boris.*

DIVERSE.

Sĕrmanî milionarî! „Figaro“, vorbind despre milionarii americanî, spune, că mulţî dintre ei n'au pentru ce fi invidiaţî. Aşa d. e. Filip Armour, „regele porcilor“, sufere de stomac şi nu póte mânca decât numai lapte; Pulitzer, proprietarul putred de bogat al „Newyork World“-ului e aprópe orb, din causa nopţilor petrecute cu cetitul, ér Mackay şi Vanderbilt sunt aşa de ocupaţî şi timiḑî, încât nu es de loc în societate.

Sinceritatea Japoneselor. Femeile japonese sunt cu mult mai sincere ca Europenele. Nu-şî tăinuesc numĕrul anilor, ba ce-i mai mult, se póte cunósce deceniul etăţii lor chiar de pe port. Aşa d. e. femeile trecute de 30 anî pórtă pĕrul împodobit altfel, de cum e al fetelor tinere, ba din împodobirea pĕrului la vĕduve se póte sci chiar şi aceea, décă vor sĕ se mai mărite orî nu?

Literatură.

In primele ḑile ale lumei Octomvre v. c. va apăré la *Institutul de editură Ralian şi Ignat Samitca*, din Caiova: **Priveliscî din viéţă,** de cunoscutul scriitor **Traian Demetrescu.** Volumul va fi de peste trei sute paginî, tipărit elegant, şi va cuprinde şi portretul autorului, după cea mai recentă fotografiă.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Octomvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.60
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.35
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.30
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.10
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	—.—
Imprum. ung. cu premii	160.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	145.–
Renta de hârtie austr.	100 80
Renta de argint austr.	101 05
Renta de aur austr.	121.35
Losurĭ din 1860	152.50
Acții de ale Băncei austro ungară.	1067.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	485.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	403.40
Napoleondorĭ.	9.54½
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.85
London vista	120.39
Paris vista	47.65
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	45.25

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Octomvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.49	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9 53
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	128.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	58.60	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	10 75	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Avis

Prăvălia nouă din drépta **din casele parochiale române,** ce se clădesc în Têrgul Grâului No. 5, **este pe 6 anĭ de inchiriat.**

Doritorii, informându-se despre tóte condițiunile la subscrișii, pot înainta oferte sigilate până la 10 (22) Octombre a. c. subscrisei Epitropii.

Asemenea se anunță, că se vor vinde Duminecă în 8 (20) Octombre a. c., la 10 ore a. m., din mână liberă diferite sobe, sparherde, grădele de fer, jaluziĭ de ferestre rĕmase de la casele parochiale; acestea se află în un magazin în curtea scólelor române de fetițe din Gróver.

Brașov, 25 Sept. 1895.

Epitropia rom. gr. or. parochială

Niculae Flustureanu.

797,2—3 George M. Zanescu.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: — óre — m. d'minéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: — óre — minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 36 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra
Tr. accelerat: — óre — min. séra.

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin
Tr. accelerat: — óre — m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre inainte de amédĭ
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circulézĕ numai Joia, Dumineca și la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.